

Standpunt Stichting De Faunabescherming inzake exotenbeleid

Preventie

Het leidt geen twijfel dat de meeste nadruk dient te liggen op preventie. Zodra een niet inheemse diersoort zich eenmaal in een nieuwe omgeving heeft gevestigd en tot succesvolle voortplanting is gekomen is het in de meeste gevallen niet meer mogelijk om deze diersoort daarna nog te verwijderen. Voorkómen dat een soort zich vestigt houdt ook in dat er veel stringenter regels dienen te komen voor het houden, fokken en verhandelen van niet-inheemse planten en dieren en dat daar effectief controle op wordt uitgeoefend. Als uitvloeisel daarvan is het noodzakelijk een korte en zeer expliciete – tot op het niveau van subspecies – positieflijst op te stellen van dieren en planten die – bewust – wèl mogen worden gehouden.

Geen bestrijding

Wanneer een niet inheemse diersoort toch kans heeft gezien zich te vestigen zou er alleen eventueel tot bestrijding kunnen worden overgegaan wanneer is aangetoond dat deze bestrijding effectief is. Bij de meeste diersoorten zal dat niet het geval zijn. De basis van de populatiedynamica is de S-vormige groeicurve. Elke populatie groeit volgens een lijn die horizontaal begint, vervolgens snel omhoog gaat (de snelle groeifase) en uiteindelijk weer afvlakt tot een horizontale lijn. Dat betekent dat zodra een diersoort de eerste vestigingsfase eenmaal is gepasseerd en zich in de groeifase bevindt, het doden van exemplaren slechts tot gevolg zal hebben dat de groei enigszins wordt geremd, maar niet dat de populatie daadwerkelijk afneemt. Zodra diersoorten de groeifase zijn gepasseerd en zich op het draagkrachtniveau van de omgeving bevinden zal het doden van exemplaren tot gevolg hebben dat de stand wordt teruggebracht op de groeicurve ofwel naar een punt waarop de populatie een maximale groeisnelheid heeft. Een goed voorbeeld hiervan is de muskusrat. Kortom, bestrijding betekent een vorm van dweilen met de kraan open en dient door gebrek aan effectiviteit achterwege te worden gelaten.

Wij willen er hier echter voor pleiten ook soorten die zich nog maar net gevestigd hebben, behoudens zeer uitzonderlijke situaties en dan nog na zorgvuldig wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit, met rust te laten. Als argumentatie daarvoor geldt dat ook een beginstadium van vestiging in de praktijk lastig ongedaan te maken zal zijn, bestrijding vaak een ernstig effect op de overige flora en fauna in de omgeving zal hebben en het resultaat slechts tijdelijk zal zijn. De kans dat er na een eerste vestiging vervolgens meer en in steeds sneller tempo nieuwe pogingen tot vestiging zullen plaatsvinden, is groot. Ook dan is optreden dweilen met de kraan open en zou dus eveneens achterwege moeten blijven.

Wetgeving

Het maken van vrijwillige afspraken met het bedrijfsleven zal niet voldoende zijn om ongewenste introducties te voorkomen. Voorlichting bereikt nooit iedereen en kan niet voorkomen dat tal van personen zich onverantwoordelijk gedragen. Bovendien wijzen wij erop dat het op vrijwillige basis maken van afspraken ongewenste vestigingen van exoten niet zal voorkomen zolang met de handel en verkoop van uitheemse planten en dieren veel geld kan worden verdiend. Zoals in het Biodiversiteitsverdrag wordt gesteld is de niet natuurlijke verspreiding van soorten één van de belangrijkste oorzaken van achteruitgang van biodiversiteit. Het kan niet zo zijn dat preventie mag worden overgelaten aan de commerciële sector en aan het

geven van voorlichting. Er zal dwingende wet- en regelgeving moeten worden ontwikkeld om ongewenste introducties van niet-inheemse soorten te voorkomen.

Er moet dus in principe een verbod komen op het houden van alle soorten, waarbij een uitzondering kan worden gemaakt voor een gering aantal soorten die op een positieflijst zijn geplaatst en voor instellingen die met een speciale vergunning niet aangewezen soorten mogen houden bijvoorbeeld ten behoeve van educatie en voorlichting.

Samengevat luidt onze zienswijze:

- Voorkomen dat exoten zich kunnen vestigen door het houden van niet-inheemse soorten in principe te verbieden en voor de soorten die wel mogen worden gehouden strenge voorwaarden op te leggen om ontsnappen te voorkomen.
- Geen bestrijding als een soort zich eenmaal in ons land heeft gevestigd, aangezien bestrijding in dat geval niet effectief is. Eventueel alleen maatregelen nemen om de nadelige invloed van een gevestigde exoot te beperken.